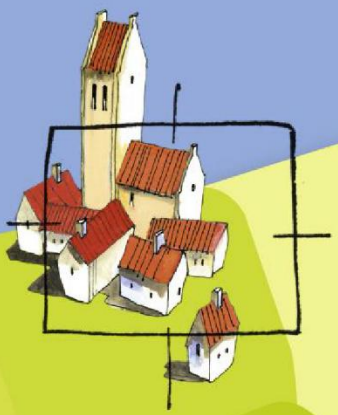
Natuurtoets Odoorn, hoek Dennenweg en Valterweg

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Natuurtoets Odoorn, hoek Dennenweg en Valterweg

Inhoud
Rapport

5 februari 2026
Projectnummer P003702

Ruimte voor de leefomgeving
BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

1.1 Plangebied en voornemen 4

2 Soortenbescherming 7

2.1 Wet- en regelgeving 7

2.1.1 Algemene zorgplicht 7

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten 7

2.2 Inventarisatie 8

2.2.1 Planten 8

2.2.2 Vogels 9

2.2.3 Vleermuizen 10

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren 10

2.2.5 Amfibieën 11

2.2.6 Reptielen 11

2.2.7 Vlinders 12

2.2.8 Libellen 12

2.2.9 Overige beschermde soorten 12

2.2.10 Overige soortgroepen van Rode lijsten 12

2.3 Toetsing 13

2.3.1 Planten 13

2.3.2 Vogels 13

2.3.3 Vleermuizen 13

2.3.4 Grondgebonden zoogdieren 14

2.3.5 Amfibieën 14

2.3.6 Overige beschermde soorten 14

2.3.7 Overige rode lijstsoorten 14

3 Gebiedsbescherming 15

3.1 Wet- en regelgeving 15

3.1.1 Natura 2000-gebieden 15

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland 16

3.2 Inventarisatie 16

3.3 Toetsing 16

3.3.1 Natura 2000-gebieden 16

3.3.2 Natuurnetwerk Nederland 17

4 Beschermde houtopstanden 18

4.1 Wet- en regelgeving 18

4.2 Inventarisatie en toetsing 18

5 Conclusie **19**
5.1 Soortenbescherming 19
5.1.1 Zorgplichtmaatregelen 20
5.2 Gebiedsbescherming 20
5.3 Houtopstanden 20

1 Inleiding

De initiatiefnemer is van plan op de locatie van een weiland op de hoek aan de Dennenweg en Valtherweg in Odoorn een woning te realiseren. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen, is een natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan vanuit ecologisch oogpunt uitvoerbaar is. Uit de natuurtoets kan ook blijken dat aanvullend onderzoek in het kader van de Omgevingswet (Ow) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.
Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 27 januari 2026 bezocht door een ecoloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: onbewolkt, droog, circa 2˚C en er stond geen wind.

1.1 Plangebied en voornemen

Het plangebied bevindt zich op de hoek van de Dennenweg en Valtherweg in Odoorn (zie figuur 1). Het terrein grenst aan de zuidzijde aan de Valtherweg, aan de oostzijde aan de Dennenweg, aan de westzijde aan een openbaar park en aan de noordzijde aan een bosgebied.

Het plangebied bestaat uit een weiland met ruig gras. Het weiland is afgezet met draadafrastering en aan de noord- en westzijde loopt een pad. Langs de Valtherweg aan de zuidzijde staat een bomenrij, deze bomen vallen buiten het plangebied. Aan de westzijde staan enkele bomen van verschillende omvang, deze vormen ook een bomenrij en vallen buiten het plangebied. Binnen het plangebied is geen opgaande beplanting aanwezig. Ook is er geen bebouwing en geen permanent oppervlaktewater binnen het plangebied aanwezig.

De plannen bestaan uit het realiseren van een woning op het perceel (zie figuur 2). Het plan maakt deel uit van de Ruimte voor Ruimte-regeling, waarbij sloop van bebouwing aan het Zuiderdiep 30 in Nieuw-Buinen onderdeel is. De natuurtoets voor het terrein in Nieuw-Buinen wordt separaat opgeleverd.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (blauw gearceerd). Bron kaartondergrond: Regels op de Kaart.

Figuur 2. Geplande bebouwing in het plangebied (blauw omkaderd). Bron: 01 Architecten.

Foto's 1 t/m 6. Impressie van het plangebied op 27 januari 2026. Foto 1: plangebied/weiland met op de achtergrond de Dennenweg met aangrenzende bebouwing. Foto 2: plangebied gezien vanuit het noordoosten. Foto 3: pad aan de noordzijde van het plangebied tussen het weiland en de bosrand van het aangrenzend bosgebied. Foto 4: aangrenzend bosgebied. Foto 5: bomenrij langs de Valtherweg rechts en het plangebied links. Foto 6: zicht op plangebied gezien vanuit het oosten met op de achtergrond de Valtherweg en rechts een deel van de bomenrij aan de oostzijde van het plangebied.

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

2.1.1 Algemene zorgplicht

Voor de gehele fysieke leefomgeving geldt een algemene zorgplicht (artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a Omgevingswet). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving als gevolg van activiteiten redelijkerwijs zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. In geval van aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen activiteiten op grond van deze zorgplicht ook worden verboden (artikel 1.7a Omgevingswet).

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten

Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor dieren en planten in het wild. Dit betreffen flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder flora- en fauna-activiteiten[1]. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de flora- en fauna-activiteiten verder uitgewerkt. [2]

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een flora- en fauna-activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben, maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat onderzoek moet worden verricht naar de aanwezigheid van de soorten en naar voor deze soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats in het plangebied of in de nabijheid van het plangebied, zoals genoemd in artikel 11.27, lid 2a Bal. Hieronder vallen alle soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en soorten genoemd in bijlage IX van het Bal of in de Nederlandse Rode lijsten (artikel 2.19, lid 5, sub a, sub 3 Ow). Op de Rode lijsten staan soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen, ingedeeld in verschillende categorieën voor mate van bedreiging (van gevoelig tot verdwenen uit Nederland).

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een flora- en fauna-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Ow (artikel 5.1, lid 2, sub g) en het Bal (zie hierna) nodig. De soortenbescherming van planten en dieren omvat:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn (paragraaf 11.2.2, artikelen 11.37-11.45 Bal);
- dier- en plantensoorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 11.2.3, artikelen 11.46-11.53 Bal);

[1] Voor het begrip flora- en fauna-activiteit zie bijlage bij Ow artikel 1.1.

[2] Artikelen 11.27 en 11.28 en de paragrafen 11.2.2 tot en met 11.2.5 Besluit activiteiten leefomgeving.

– nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage IX van het Bal (paragraaf 11.2.4, artikelen 11.54-11.59 Bal).

Vergunningvrije gevallen

In het Bal zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om flora- en fauna-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening, een ministeriële regeling of een gedragscode. Aan het aanwijzen van vergunningvrije gevallen zijn wel eisen verbonden die verschillen per beschermingstype. Voor Vogelrichtlijnsoorten staan deze omschreven in artikelen 11.41-11.45 Bal, voor Habitatrichtlijn-soorten in artikelen 11.49-11.53 Bal en voor andere soorten in artikelen 11.55-11.59 Bal.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna[3] (NDFF) op 27 januari 2026 blijkt dat in de directe omgeving (0-2 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. In dit geval gaat het specifiek om planten, vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën, reptielen, een vlinder en een libel. Ook zijn verschillende soorten van de Rode lijsten bekend in de omgeving van het plangebied. Hierna worden per soortgroep alle relevante soorten besproken.

2.2.1 Planten

In het weiland groeit nagenoeg alleen Engels raaigras. Tijdens het veldbezoek zijn slechts enkele andere soorten aangetroffen, zoals hondsdraf en kruipende boterbloem. De aanwezigheid van deze soorten duidt op voedselrijke omstandigheden. Beschermde planten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Uit de omgeving zijn beschermde Kartuizer anjer en kleine schorseneer bekend (NDFF). Kartuizer anjer groeit op zonnige, droge, matig voedselarme en vaak kalkrijke bodems, zoals schraal- en kalkgraslanden. Kleine schorseneer groeit op zonnige, droge, voedselarme en zwak zure bodems, maar ook op vochtige tot natte, kalkrijke plekken, zoals heischrale graslanden en blauwgrasland. Gezien de terreingesteldheid van het plangebied kan de aanwezigheid van Kartuizer anjer en kleine schorseneer en andere beschermde plantensoorten in het plangebied worden uitgesloten.

Aan de noordzijde van het plangebied staan ter plekke van de afrastering een groot aantal aangeplante laurierkersen. Het lijkt erop dat recent een deel van deze struiken zijn verwijderd (zie foto's 7 en 8).

[3] De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

Foto's 7 en 8: Laurierkers aan de noordzijde van het plangebied, waarvan recent een deel is weggehaald.

In de directe omgeving zijn een aantal plantensoorten aangetroffen die op de Rode lijst staan (NDFF). Het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor de meeste van deze rode lijssoorten aangezien deze in de meeste gevallen een voedselarm en droog habitat vereisen. Mogelijk dat een aantal minder kritische soorten van de Rode lijst, zoals hondsviooltje, korenbloem of stijve ogentroost, incidenteel in het plangebied aanwezig zijn.

2.2.2 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus, gierzwaluw, roek, ransuil en torenvalk (NDFF). Er bevinden zich geen gebouwen, struiken of bomen binnen het plangebied waardoor de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten die broeden in bomen en/of gebouwen kan worden uitgesloten. In de nabijgelegen bosschages en bomen van het bosgebied en in de bomen aan de oost- en zuidzijde van het plangebied zijn geen nesten waargenomen.

Foerageergebied

Het plangebied zal mogelijk wel een klein onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd en sperwer (NDFF).

Overige en rode lijstsoorten

In de bomen en struiken rondom het plangebied kunnen algemene soorten broeden, zoals merel, winterkoning en houtduif. Er zijn meerdere soorten van de Rode lijst vogels bekend uit de omgeving (NDFF) waaronder soorten die kunnen voorkomen in en rond weilanden die grenzen aan bosgebied, zoals grauwe klauwier (Rode lijst: bedreigd), paapje (Rode lijst: bedreigd), tapuit (Rode lijst: bedreigd), watersnip (Rode lijst: bedreigd), wulp (Rode lijst: gevoelig) en veldleeuwerik (Rode lijst: gevoelig). Deze soorten hebben als biotoop open grasland met struweelrijke overgangen en halfopen bosranden. Het plangebied wordt als marginaal geschikt beschouwd voor de genoemde rode lijstsoorten, omdat de aanwezige structuren in en rond het plangebied wel enige geschiktheid bieden, maar deze soorten gezien hun habitatvereisten afhankelijk zijn van uitgestrekte open graslanden en bovendien verstoring vanuit het dorp ondervinden. Nesten van algemene en rode lijstsoorten zijn tijdens de broedperiode beschermd.

2.2.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Uit de omgeving van het plangebied zijn twee vleermuissoorten bekend, namelijk gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Doordat er geen gebouwen en geen bomen in het plangebied aanwezig zijn, kunnen verblijfplaatsen van zowel gebouwbewonende als boombewonende vleermuissoorten binnen het plangebied worden uitgesloten. In de bomen aan de oost- en zuidkant van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen holtes, spleten of scheuren waargenomen die geschikt zijn als verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen. Mogelijk dat dieper in het bosgebied wel geschikte verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen aanwezig zijn.

Foerageergebied

Het plangebied kan onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen.

Vliegroute

De bosrand aan de noordzijde en de bomenrijen aan de oost- en zuidzijde vormen doorgaande structuren die kunnen dienen als (essentiële) vliegroute voor vleermuizen. Deze structuren maken geen onderdeel uit van het plangebied en blijven na de ontwikkeling behouden.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Vergunningvrije gevallen

Uit de omgeving zijn algemene soorten bekend, zoals bosmuis, konijn, egel, ree en vos (NDFF). Het plangebied kan onderdeel van het leefgebied vormen voor de voorgenoemde soorten. Deze soorten zijn in bijlage 5 van de Omgevingsverordening Drenthe aangewezen als vergunningvrije gevallen bij flora- en fauna-activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Niet-vergunningvrije gevallen

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vergunningvrije gevallen bever, boommarter, bunzing, das, eekhoorn, grote bosmuis en steenmarter (NDFF). In het plangebied zijn geen geschikte nestbomen voor boommarter en eekhoorn aanwezig. De aanwezigheid van boommarter en eekhoorn kunnen in het plangebied worden uitgesloten. Door het ontbreken van oppervlaktewater in en in de omgeving van het plangebied kan de aanwezigheid van bever in het plangebied worden uitgesloten.

Grote bosmuis is uit de omgeving bekend van één waarneming uit juni 2024 op 1,1 km oostelijk van het plangebied. Het belangrijkste biotoop van grote bosmuis is hoogopgaand loofbos met een dichte struiklaag. Dit biotoop is niet aanwezig in het plangebied, maar wel aanwezig in het aangrenzende bosgebied. Grote bosmuis zal in een bos blijven foerageren wanneer de habitat daar optimaal is; open weiland biedt te weinig dekking en daarmee een hoger predatierisico. De eventueel in het aangrenzende bosgebied aanwezige grote bosmuis zal het plangebied (weiland) daardoor vermijden. De aanwezigheid van grote bosmuis kan hierdoor in het plangebied worden uitgesloten.

In april 2024 is langs de Dennenweg, op circa 25 m ten noorden van het plangebied, een das waargenomen (NDFF). In het aangrenzende bosgebied zijn tijdens het veldbezoek geen dassenburchten waargenomen; al kan de aanwezigheid van (onopgemerkte) burchten niet volledig worden uitgesloten. Het plangebied zelf bestaat uit een open weiland, waar tijdens het veldbezoek geen sporen van das, zoals graafputjes en latrines, zijn aangetroffen. Het plangebied wordt als marginaal geschikt leefgebied voor das beschouwd. In de directe omgeving is ruim alternatief leefgebied aanwezig in de vorm van uitgestrekte bos- en weilandgebieden, waardoor het plangebied niet als essentieel leefgebied kan worden beschouwd. Incidenteel kan das wel in het gebied foerageren.

In het aangrenzende bosgebied zijn tijdens het veldbezoek meerdere takkenrillen en houtstapels aangetroffen, structuren die geschikt zijn als verblijfplaatsen voor steenmarter en kleine marterachtigen, zoals bunzing, hermelijn en wezel. Het bosgebied is ook geschikt als foerageergebied voor deze soorten. Het open weiland van het plangebied heeft geen geschikte structuren ten aanzien van verblijfplaatsen voor deze soorten, wel is het mogelijk dat steenmarters en kleine marterachtigen het weiland incidenteel benutten als foerageergebied. Omdat in de bredere omgeving bovendien ruim alternatief en kwalitatief beter leefgebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel leefgebied voor steenmarter en kleine marterachtigen beschouwd.

2.2.5 Amfibieën

Vergunningvrije gevallen

Door de afwezigheid van permanent oppervlaktewater vormt het plangebied hooguit marginaal geschikt landbiotoop voor algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander (NDFF). Deze soorten zijn in bijlage 5 van de Omgevingsverordening Drenthe aangewezen als vergunningvrije gevallen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Niet-vergunningvrije gevallen

Uit de omgeving van het plangebied zijn de niet-vrijgestelde amfibieënsoorten alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, knoflookpad en poelkikker (NDFF). Zowel binnen het plangebied als in het direct aangrenzende bosgebied ontbreekt oppervlaktewater, waardoor geschikt voortplantings-biotoop voor deze soorten is uitgesloten. Het plangebied zelf, open weiland zonder dekking, kan ook worden uitgesloten als functioneel leefgebied. Het aangrenzende bos biedt slechts marginale geschiktheid als landbiotoop aangezien moerassige zones, ruige oeverstructuren en natte overgangen ontbreken. Hierdoor biedt ook het bos weinig geschikt landbiotoop voor deze kritische amfibieën. De aanwezigheid van alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, knoflookpad en poelkikker kan worden uitgesloten voor het plangebied.

2.2.6 Reptielen

Uit de omgeving zijn hazelworm, levendbarende hagedis en zandhagedis bekend (NDFF). Levendbarende hagedis en zandhagedis leven in structuurrijke, zonnige habitats, zoals heidevelden, bosranden, open zandige plekken en overgangszones met voldoende beschutting. Het plangebied

bestaat uit een weiland en is daardoor ongeschikt voor levendbarende hagedis en zandhagedis. Ook het aangrenzende bos is ongeschikt als biotoop voor levendbarende hagedis en zandhagedis.

Hazelworm leeft in vochtige, beschutte halfopen landschappen, zoals bosranden, struweel, houtwallen en graslanden met voldoende dekking van strooisel, mos, bladeren en dood hout. Het plangebied is niet geschikt voor hazelworm door het ontbreken van dekking en schuilplaatsen, maar het aangrenzend bosgebied is potentieel geschikt voor hazelworm. Hazelworm zal hooguit incidenteel het plangebied gebruiken om te foerageren.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied van hazelworm, levendbarende hagedis en zandhagedis in het plangebied kan worden uitgesloten.

2.2.7 Vlinders

Uit de omgeving is de beschermde dagvlindersoort grote vos bekend (NDFF). Deze vlindersoort wordt steeds vaker zwervend in Nederland waargenomen. De waardplant van deze soort is met name iep, maar ook zoete kers, wilg en populier worden gebruikt. De soort komt met name voor langs bosranden, parken en andere beschutte, zonnige plaatsen en overwinterd in holle bomen of houtschuurtjes. Geschikt habitat met waardplanten en overwinteringsstructuren voor deze soort is in het plangebied niet aanwezig. De aanwezigheid van grote vos kan hierdoor worden uitgesloten. Naast grote vos zijn ook de rode lijstsoorten bruin blauwtje, bruine vuurvlinder, heideblauwtje, kleine parelmoervlinder en oranje zandoogje waargenomen in de omgeving (NDFF). Het plangebied biedt ook deze soorten geen geschikt habitat.

2.2.8 Libellen

Uit de omgeving zijn de beschermde gevlekte witsnuitlibel bekend (NDFF). Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater en daarmee geschikt habitat (laagveenvegaties, heidevelden) is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor deze soorten. De aanwezigheid van gevlekte witsnuitlibel kan daardoor worden uitgesloten.

2.2.9 Overige beschermde soorten

Overige beschermde soorten uit de soortgroepen vissen en overige ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt beschermde soorten van deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde vissen en overige ongewervelden worden uitgesloten.

2.2.10 Overige soortgroepen van Rode lijsten

Uit de omgeving van het plangebied zijn een aantal soorten van de Rode lijsten bijen (2), mossen (5), korstmossen (15), schimmels (16) en overige ongewervelden (4) bekend (NDFF). De kenmerken van het plangebied sluiten echter niet aan bij de habitateisen van deze soorten. Zo komen veel korstmossen voor op bomen of andere harde structuren die ontbreken in het open grasland. Ook mossen en schimmels worden vaak aangetroffen in bosrijke of beschutte omgevingen die in het plangebied niet aanwezig zijn. Er worden geen soorten van de Rode lijst in het plangebied verwacht.

2.3 Toetsing

2.3.1 Planten

Negatieve effecten op beschermde plantensoorten kunnen worden uitgesloten. In het plangebied kunnen een aantal vaatplanten van de Rode lijst voorkomen waarvoor de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten geldt, zoals omschreven in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Door de geplande werkzaamheden kunnen mogelijk enkele exemplaren worden ontworteld. Om aan de specifieke zorgplicht te voldoen, kunnen passende preventieve maatregelen worden genomen, zoals het in het gebied houden van te vergraven grond, zodat de zaden die in de zaadbank aanwezig zijn in het gebied blijven.

2.3.2 Vogels

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Als gevolg van de ontwikkelingen gaan in het plangebied geen jaarrond beschermde nestplaatsen verloren. In de bomen en struiken rondom het plangebied kunnen zowel algemene soorten als rode lijstsoorten broeden. Er geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Deze verstoring kan worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

Foerageergebied

Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd en sperwer. In de directe omgeving van het plangebied is in ruime mate en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

2.3.3 Vleermuizen

Als gevolg van de ontwikkeling van het plangebied gaan geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van verblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten.

Foerageergebied

Het plangebied zal naar verwachting na uitvoering van het plan niet geheel ongeschikt worden voor vleermuizen. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig.

Vliegroute

De plannen hebben geen negatief effect op potentiële vliegroutes, omdat de bosrand en de bomenrijen in de ontwikkelingen niet worden aangetast. Wel is het daarbij noodzakelijk dat verstoring door verlichting tijdens en na de werkzaamheden wordt voorkomen, bijvoorbeeld door gebruik te

maken van naar beneden gerichte sokkellampen of afgeschermde armaturen in plaats van bijvoorbeeld lantaarnpalen, zodat verlichting niet op de struiken, haag en bomen schijnt.

2.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied voor kleine marterachtigen en steenmarter. In de directe omgeving is in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op kleine marterachtigen en steenmarter door verlies van foerageergebied kunnen worden uitgesloten.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. De te verwachten algemene en rode lijstsoorten vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals benoemd in de Omgevingsverordening Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel gelden voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet. Er worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen.

2.3.5 Amfibieën

Negatieve effecten op niet-vergunningvrije amfibieënsoorten kunnen worden uitgesloten.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten worden verstoord en vernietigd. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals aangewezen in de Omgevingsverordening Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de specifieke zorgplicht van de Omgevingswet. Er dienen maatregelen te worden genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen (zie paragraaf 5.2.1).

2.3.6 Overige beschermde soorten

Negatieve effecten op beschermde reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden kunnen worden uitgesloten.

2.3.7 Overige rode lijstsoorten

Met betrekking tot eventueel aanwezige overige rode lijstsoorten worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen en aan de specifieke zorgplicht te voldoen. Dit kan bijvoorbeeld door het maaien van vegetatie buiten de bloeiperiode.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor het onderhavige plangebied is de onderstaande wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant.

3.1.1 Natura 2000-gebieden

Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder Natura 2000-activiteiten[4] en activiteiten met mogelijke verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied. In het Besluit activiteiten leefomgeving (afdeling 11.1) zijn deze activiteiten verder uitgewerkt. Relevant is dat het hierbij gaat om activiteiten die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor activiteiten die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben (artikel 11.6 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een dergelijke activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben met het oog op de natuurbescherming (paragraaf 11.1.2 Bal), maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten (artikel 11.6, lid 2 Bal). Daarbij moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een Natura 2000-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 11.6) nodig.

Vergunningvrije gevallen

In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om Natura 2000-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling (artikelen 11.18 tot en met 11.21 Bal).

[4] Voor het begrip Natura 2000-activiteit, zie bijlage bij Omgevingswet artikel 1.1.

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsverordening provincie Drenthe 2023 (artikel 3.30 en bijlage 1).

3.2 Inventarisatie

Inventarisatie

De gronden van het plangebied zijn niet aangewezen als beschermde natuurgebieden. Het plangebied ligt circa 12 km ten zuiden van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Drouwenerzand' en circa 13 km ten oosten van Natura 2000-gebied 'Elperstroomgebied'. Op circa 600 m ten zuidoosten en 700 m ten noordoosten van het plangebied liggen NNN-gebieden (zie figuur 3).

Figuur 3. Locatie van NNN-gebieden (groen) ten opzichte het plangebied (rood omlijnd). Bron luchtfoto: Regels op de Kaart

3.3 Toetsing

3.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied is niet direct grenzend aan de Natura 2000-gebieden 'Drouwenerzand' en 'Elperstroomgebied'. Het wordt ervan gescheiden door bebouwing, agrarisch gebied en wegen. Hierdoor kunnen de meeste negatieve effecten, zoals verstoring door licht of geluid, worden uitgesloten.

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom is een AERIUS-berekening nodig. Hieruit moet blijken of er sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden.

3.3.2 Natuurnetwerk Nederland

De plannen leiden niet tot vermindering van de oppervlakte of de samenhang tussen de gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN worden niet aangetast. Negatieve effecten op het NNN kunnen hierdoor worden uitgesloten.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet- en regelgeving

De Omgevingswet (artikel 4.3) geeft aan dat bij algemene maatregel van bestuur (lees: het Bal) regels worden gesteld die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, waaronder het vellen en beheren van houtopstanden (artikel 4.3, lid 1, sub o Omgevingswet). In het Bal is een regeling opgenomen voor houtopstanden, hout en houtproductie (afdeling 11.3 Bal). Voor het kappen van houtopstanden geldt een algemene meldplicht (artikel 11.126 Bal) en een herplantingsplicht (artikel 11.129 Bal). In artikel 11.111, lid 2 Bal zijn verschillende uitzonderingen voor de meld- en herplantingsplicht opgenomen. Het Bal beschermt dan ook met name bos van minimaal 1.000 m^2 en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwingscontour houtkap, zoals bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De bebouwingscontour houtkap is vastgelegd in het omgevingsplan en sluit aan op stedelijk gebied.

4.2 Inventarisatie en toetsing

Er zijn geen bomen aanwezig binnen het plangebied en daarmee zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig.

5 Conclusie

Voor dit plan is op 27 januari 2026 een inventariserend veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens kan worden geconcludeerd dat geen nader onderzoek naar beschermde soorten nodig is. Er is wel een AERIUS-berekening nodig om negatieve effecten op Natura 2000-gebieden geheel uit te sluiten. Het project heeft geen negatieve effecten op provinciaal beschermde natuurgebieden.

In tabel 1 is een overzicht van de te nemen vervolgstappen opgenomen.

Tabel 1. Overzicht vervolgstappen

Soortgroep	**Vervolgstappen nodig?**
Planten	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen
Jaarrond beschermde nesten	Nee
Overige broedvogels	Nee, wel werken buiten broedseizoen
Vleermuizen	Nee, wel verlichting op bomen voorkomen
Grondgebonden zoogdieren	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen
Amfibieën	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen
Overige soorten	Nee

5.1 Soortenbescherming

Uit de toetsing komt naar voren dat negatieve effecten op beschermde soorten kunnen worden uitgesloten, mits rekening wordt gehouden met het broedseizoen en de zorgplicht in acht wordt genomen. Ook moet lichtuitstraling op de omringende bomen tijdens de aanleg- en gebruiksfase worden voorkomen.

Negatieve effecten op broedende vogels in en rondom het plangebied worden bij voorkeur voorkomen door buiten het broedseizoen te werken, dus buiten de periode (half februari) half maart tot half juli (eind september). Het is ook mogelijk voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring. Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig het plangebied voorafgaand aan de start te laten inventariseren op broedgevallen door een broedvogeldeskundige. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Daarnaast dient verstoring van vleermuizen te worden voorkomen door geen licht op de aangrenzende bosrand en de bomenrijen te laten schijnen. Is dit niet mogelijk, dan dient ten minste gebruik te worden gemaakt van afschermende of naar beneden gerichte armaturen om directe lichtuitstraling te vermijden.

5.1.1 Zorgplichtmaatregelen

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dienen de zorgplichten van de Omgevingswet in acht te worden genomen. Dit kan door ten minste één week voorafgaand aan het bouwrijp maken de laurierkersen te snoeien of te verwijderen en het grasland kort te maaien en bij deze werkzaamheden richting de buitenzijden van het plangebied te werken. Op die manier hebben amfibieën en grondgebonden zoogdiersoorten voldoende tijd zich te verplaatsen naar een locatie buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden. Daarnaast kunnen negatieve effecten op vaatplanten van de Rode lijst worden voorkomen door te maaien na zaadzetting (in het najaar) en grond binnen het plangebied te houden.

5.2 Gebiedsbescherming

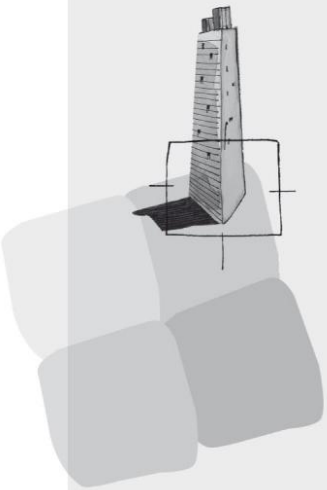
Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van beschermde stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden kunnen nog niet worden uitgesloten. Een AERIUS-berekening moet uitwijzen of sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

5.3 Houtopstanden

Er zijn geen bomen aanwezig binnen het plangebied en daarmee zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Er is geen kapmelding bij de provincie Drenthe nodig.

Colofon

Projectnummer
P003702

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP
Vaart NZ 48-50
9401 GN Assen

T 0592-31 62 06
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort